

Sreda, 25. jun 2003. godine

Statusna konferencija

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 15.04 h.

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Molim predstavnika Sekretarijata da najavi Predmet.

sekretar: Da, časni Sude. Dobar dan časni Sude, ovo je *Predmet IT-03-66-PT, Tužilac protiv Limaja, Balae i Musliua.*

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Žao mi je, ali ovo ne radi.

prevodioci: Da li čujete sada prevodioce?

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Da. U redu. Molim da nam se predstave strane.

TUŽILAC CAYLEY: Časni Sude dobar dan. Ja sam Andrew Cayley i predstavljam Tužilaštvo zajedno sa kolegom, gospodinom Alexom Whitingom.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Molim da mi se predstave i zastupnici Odbrane.

ADVOKAT KHAN: Časni Sude, ja sam Karim Khan i zastupam Fatmira Limaja.

ADVOKAT GASHI: Tome Gashi za Haradina Balau.

ADVOKAT MURPHY: Peter Murphy takođe za Haradina Balau, časni Sude.

ADVOKAT KRASNIQI: Bajram Krasniqi za Isaka Musliua.

ADVOKAT POWLES: Steven Powles za Isaka Musliua, časni Sude.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Hvala vam. Ovo je prvi put da se sastajem sa stranama u ovom predmetu, pa ću se i ja takođe predstaviti. Zovem se Joaquin Martin-Canivell. Ja sam poslednji *Ad litem* sudija u ovom Sudu. Kao što znate, Statut Međunarodnog suda je nedavno izmenjen kako bi se omogućilo i *Ad litem* sudijama da učestvuju u pretpretresnom zasedanju. I iz tog razloga sam ja danas ovde sa vama. Pročitao sam transkript sa jučerašnjeg sastanka koji ste održali, i hteo bih da napomenem nekoliko stvari koje pretpostavljam da će biti od interesa za obe strane. Pre svega, hteo bih da kažem da smo mi već primili podnesak, zahtev za privremeno puštanje na slobodu jednog od optuženih, gospodina Limaja. Mi ćemo prikupiti sve potrebne podatke i siguran sam da će to biti brzo učinjeno, nakon čega ćemo razmotriti podneti zahtev. Takođe mi je poznato da će još jedan od optuženih, gospodin Bala podneti zahtev za privremeno puštanje na slobodu, pa ćemo i njega svakako u narednom periodu razmotriti, a vi ćete saznati kada budemo dobili i sve informacije vezane za zdravstveno stanje optuženih. Sada bih zamolio optužene da ustanu. Molim vas, gospodine Bala. Želeo bih da vas pitam da li možete da pratite postupak na jeziku koji razumete?



OPTUŽENI BALA: Da, razumem.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Hvala vam. Možete da sednete. Gospodine Limaj, za vas imam isto pitanje. Da li možete da pratite postupak na jeziku koji razumete?

OPTUŽENI LIMAJ: Da, časni Sude.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: U redu. Hvala vam. I na kraju gospodine Musliu, da li možete da pratite postupak na jeziku koji razumete?

OPTUŽENI MUSLIU: Da, mogu.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: U redu. Hvala vam. Sada možemo da nastavimo sa radom. Jedno veoma važno pitanje odnosi se na obelodanjivanje dokumenata Tužilaštva suprotnoj strani. Koliko sam ja obavešten, juče je postignut izvestan dogovor i ja se nadam da će se taj dogovor ispoštovati kako bi se ovaj predmet ubrzano odvijao. Ja sam zadovoljan zbog toga.

Takođe bih želeo da vam kažem da postoji mogućnost i da se postigne sporazum o nespornim činjenicama. Tokom rada ovog Suda, mnoge činjenice koje su zajedničke za različite predmete su bile odbacivane od strane optuženih. Međutim, tokom mnogih suđenja, veliki broj tih činjenica je dokazan, tako da bih želeo da skrenem pažnju da je potrebno da se uloži određeni napor kako bi se postigao dogovor o tim nespornim činjenicama, što bi takođe uticalo na brzinu sudskog procesa. Sa druge strane, čuo sam da je Tužilaštvo spomenulo mogućnost da se postupak ubrza, i da će možda biti moguće da početak suđenja bude sredinom februara [2004. godine]. Ja pozdravljam tu mogućnost i ohrabrujem vas da nastavite sa radom u tom pravcu kako bi ispoštovali obećane rokove. Obavešten sam i o poteškoćama koje se tiču zaštitnih mera za određene svedoke koje nameravate da pozovete tokom suđenja. Naravno, jasno mi je da će to stvarati vama komplikacije i teškoće, ali bih hteo da vas uverim da će ovo Pretresno veće pokušati da vam pomogne u vezi sa tim pitanjima što je više moguće. Ne znam da li postoji još nešto što bi trebalo da napomenem. Za slučaj da nisam dotakao sva pitanja koja vas zanimaju, dajem vam sada mogućnost da iznesete bilo koje pitanje ili temu koja vas zanima. Molim vas da prvo počnemo sa Tužilaštvom.

TUŽILAC CAYLEY: Časni Sude, u ovom trenutku nemam ništa da dodam, ali mislim da postoje dodatni zahtevi koje bi Odbrana želela da iznese danas, ali ja na njih nemam komentar. Osim ukoliko Odbrana ne pokrene neka pitanja sa kojima ja nisam do sada upoznat.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Dakle, počecemo sa Odbranom. Molim vas da ustanete i da mi kažete koja su to pitanja koja želite da pokrenete danas. Gospodine Khan, izvolite?

ADVOKAT KHAN: Časni Sude, kao prvo jedno objašnjenje. Nakon jučerašnjeg sastanka, u interesu je svih strana i ja to prihvatam, da se postigne sporazum o što je većem broju nespornih činjenica, kako bi se ovo suđenje vodilo samo vezano za sporna pitanja. Ali takođe treba imati na umu da dosadašnja sudska praksa ovog Suda nije od velikog značaja za činjenice u ovoj Optužnici, budući da je ovo prvi predmet koji je u vezi OVK i Kosova/Kosovë koje vodi Tužilaštvo, ako izuzmemo *Predmet Milošević*.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Da.



ADVOKAT KHAN: Ali svakako ćemo pokušati da postignemo svaki mogući dogovor. Jednu stvar ste spomenuli časni Sude u vašem obraćanju, a tiče se zahteva za privremeno puštanje na slobodu, za koji vas molim da ga detaljno razmotrite, posebno vezano za zahtev da se kontaktira Specijalni izaslanik Generalnog sekretara UN, njegova ekscelencija Michael Steiner i da Pretresno veće zatraži od njega da dostavi izjavu onako kako je i opisano u našem zahtevu. Razlog za ovakav postupak je takođe obrazložen u zahtevu. Ali imajući na umu predviđeni datum odlaska gospodina Steinera sa tog položaja - u avgustu 2003. godine, ja bih vas zamolio da taj zahtev razmotrite što pre.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Da, svakako. Već sam upoznat o problemu u vezi sa gospodinom Steinerom i svesni smo toga. Hvala vam na vašim komentarima. Sada ne znam kom zastupniku Odbrane da dam reč. Možda bi zastupnik gospodina Balae hteo da nam se obrati, ako postoje neki konkretni problemi. Izvolite?

ADVOKAT GASHI: Mi nemamo nijedan konkretan problem. Jedino želim da...

prevodioci: Prevodioci imaju tehnički problem.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Ne dobijamo prevod.

ADVOKAT GASHI: Ja vas samo molim da kontaktirate gospodina Steinera što je pre moguće.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Svakako. Već sam rekao da ću pokušati da stupim u kontakt sa gospodinom Steinerom što je pre moguće. U redu. Da li ima još nešto što bi želeli sada da pomenete?

ADVOKAT GASHI: Ne za sada. Hvala, časni Sude.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: U redu. Da li neko drugi od zastupnika želi reč?

ADVOKAT KRASNIQI: Ja takođe podržavam zahtev kolega za privremeno puštanje na slobodu gospodina Limaja, a naša je namera takođe da podnesemo sličan zahtev za gospodina Musliua, i mi smo spremni za saradnju sa kancelarijom Tužilaštva.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Da li ima još nekih pitanja? Da?

ADVOKAT POWLES: Časni Sude, ako bih mogao samo da napomenem vezano za sastanak koji je juče održan sa Tužilaštvom po *Pravilu 65*. Jedno od pitanja koje se razmatralo jeste obelodanjivanje oslobađajućih dokaza u skladu sa *Pravilom 68*. Kao što vam je poznato, na prvobitnoj Optužnici se nalazilo i četvrto ime Agima Murtezija, koji je bio uhapšen i prebačen u Hag zajedno sa gospodinom Musliuom i gospodinom Balaom. On je ubrzo zatim pušten na slobodu i njegovo ime se više ne nalazi u izmenjenoj Optužnici. U ovoj fazi predmeta, Odbrana ne zna iz kojih razloga je on bio prvobitno uhapšen i šta se dalje dešavalo. Odbrana bi bila zahvalna ako bi Tužilaštvo moglo da objasni kako je došlo do njegovog hapšenja a zatim i do oslobađanja, budući da to ima veze sa oslobađajućim materijalima. Zato mi tražimo od Tužilaštva da nam dostavi detaljna objašnjenja u vezi sa tim, kao i dokumente koji su podupirali prvobitnu Optužnicu protiv gospodina Murtezija, a zatim i dokumente koji su doveli do njegovog puštanja na slobodu.



SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Da li vi smatrate da bi to bilo korisno da se sada učini?

ADVOKAT POWLES: Možda bi inicijalno objašnjenje Tužilaštva sada bilo od neke pomoći, a da zatim Tužilaštvo u skladu sa *Pravilom 68* obelodani dokumente o tome.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Šta na ovo kažete vi gospodine Cayley?

TUŽILAC CAYLEY: Časni Sude, što se tiče obaveze Tužilaštva po *Pravilu 68*, to pravilo je veoma jasno: Tužilaštvo ima obavezu da dostavi Odbrani sav materijal koji je poznat Tužilaštvu a koji na bilo koji način ukazuje na nevinost ili ublažuje krivicu optuženog. Obaveze su sa naše strane ispoštovane u vezi sa trojicom optuženih koji se nalaze danas u ovoj sudnici. Što se tiče dokaznog materijala o kome govori gospodin Powles, mi ćemo razmotriti te dokumente i videćemo da li tu postoji bilo šta što dolazi pod *Pravilo 68*, a da se odnosi na ovu trojicu optuženih, nakon čega ćemo i to da obelodanimo i dostavimo zastupnicima Odbrane.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Mislim da ste vi i juče na sastanku spomenuli obavezu Tužilaštva u vezi sa *Pravilom 68* i da ćete se držati tog pravila. Da li vi gospodine Powles imate još nešto da dodate?

ADVOKAT POWLES: Ne, hvala vam puno časni Sude. Ne znam da li i moje kolege imaju nešto sa tim u vezi da kažu.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: U redu. Ako niko više nema pitanja... da li bi vi...

ADVOKAT MURPHY: Da, časni Sude. Postoji jedno pitanje koje se tiče zahteva za privremeno puštanje na slobodu, koji će biti podnet za gospodina Balau. Časni Sude, jedna od osnova za to će biti i njegovo zdravstveno stanje. Naravno, ne želim da ulazim u detalje sada na javnoj raspravi, ali mi ćemo podneti i jedan zahtev da se pripremi izveštaj o njegovom zdravstvenom stanju, a koji će imati veze sa zahtevom za privremeno puštanje na slobodu. Ja sam razumeo da moj uvaženi kolega gospodin Cayley nema prigovor na taj zahtev. Ja bih zamolio Sud da možda da smernice Sekretarijatu kako bi taj [zdravstveni] izveštaj pripremili što je pre moguće, a mi ćemo do kraja ove nedelje podneti zahtev.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Razumeo sam to i skrećem pažnju Sekretarijatu da obrati pažnju na to, i ja vas uveravam da će to pitanje biti rešeno što je pre moguće.

ADVOKAT MURPHY: Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Sada bih želeo da se obratim optuženima. Počecemo sa gospodinom Balaom. Da li vi želite bilo šta da kažete u vezi vašeg statusa kao pritvorene osobe? Da li postoji nešto što ne funkcioniše dobro po vašem mišljenju i što bi vi želeli da se popravi? Izvolite molim vas.

OPTUŽENI BALA: Hvala, časni Sude. Ja ne bih rekao da postoji bilo šta neuobičajeno u vezi mog pritvora. Sve je u redu i prema svima se istovetno postupa. Ono što nije bilo učinjeno adekvatno, videće se u lekarskom izveštaju. Pitanje mog zdravlja, koje nije najbolje...



SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Mislite da...

OPTUŽENI BALA: Ne, ne, sve je u redu. Ali atmosfera u ćeliji - to nije problem pritvorske jedinice, već mesta gde se ja nalazim u pritvoru. A naravno, postoje i politički, ekonomski i drugi problemi. Na to sam ja mislio.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Da li ste vi sve te probleme izneli osoblju koje upravlja Pritvorskom jedinicom kako bi vam oni pomogli?

OPTUŽENI BALA: Tačno je da ja s tim u vezi nemam ništa da kažem. Ja sam tretiran tamo kao i svi ostali pritvorenici. Ja na to nemam prigovor, jer su uslovi u ćeliji isti kao i kod ostalih.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Shvatam to. A da li vi imate lekarsku pomoć?

OPTUŽENI BALA: Da, uvek dobijam moje lekove.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: A da li ste to napomenuli doktoru kako bi on mogao o bilo kom problemu da obavesti Upravu Pritvorske jedinice?

OPTUŽENI BALA: Ja sam tamo samo video medicinsku sestru, a ja ne znam koliko je ona upućena u situaciju.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: U redu. Pokušaćemo to da utvrdimo. Da li ima još neko pitanje u vezi sa vašim zdravljem? Da li vam je omogućena normalna komunikacija sa vašim zastupnicima? Da li postoji neki drugi problem?

OPTUŽENI BALA: Do sada nisam imao prilike da kontaktiram Sekretarijat, ali nisam imao nikakvih problema, imao sam drugih mogućnosti. Do sada ja nisam bio u mogućnosti da telefonski komuniciram preko Sekretarijata, ali preko advokata sam u mogućnosti.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Vi imate tu mogućnost da razgovarate i komunicirate sa svojim zastupnicima, i vi možete da im iznesete probleme koje imate kako bi oni mogli da skrenu pažnju na to Sekretarijatu ukoliko je neophodno. U redu. Možete sada da sednete. Gospodine Limaj. Kako se vi osećate u situaciji...

OPTUŽENI LIMAJ: Hvala.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL:... u kojoj se nalazite u Pritvorskoj jedinici? Da li vi imate neki problem? Da li se prema vama dobro postupa i vodi računa o vašem zdravstvenom stanju?

OPTUŽENI LIMAJ: Pre svega, hvala vam na pitanju koje ste mi postavili. Za sada sam u dobrom zdravstvenom stanju. A što se tiče mog boravka u pritvoru, sve je u redu. Ja sam zadovoljan i uslovima i načinom na koji se postupa prema nama. Nemam više ništa što bih mogao da kažem danas. Sve što budem imao da kažem, učiniću to naravno preko mojih advokata. Sve moje brige koje imam biće vam prosleđene preko advokata, a za sada je sve u redu.



SUDIJA MARTIN - CANIVELL: U redu. Ali ja sam želeo da vi meni direktno kažete o problemima koje eventualno imate, kako bi pokušali da ih rešimo. Da li vam je omogućena normalna komunikacija sa vašim zastupnicima?

OPTUŽENI LIMAJ: Hvala vam. Do sada nisam imao ništa što bih mogao da izdvojim. I bez sumnje ću ja iskoristiti tu mogućnost, ali za sada je sve u redu. Sve što bih želeo da iznesem pred ovim Sudom, učiniću to preko svojih advokata. Ali bih hteo da se zahvalim na izvanrednoj brizi koju mi je ukazala Uprava Pritvorske jedinice koja mi je omogućila kontakte sa svim ljudima koji su mi bili potrebni.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Možete sada da sednete. Sada pitam i gospodina Musliua: Da li vi imate neko pitanje ili problem koji želite da iznesete u vezi sa vašim boravkom u Pritvorskoj jedinici ili da li se prema vama adekvatno postupa i vodi računa o vašem zdravstvenom stanju?

OPTUŽENI MUSLIU: Nemam nijedno pitanje koje bih želeo da pokrenem. Moje zdravstveno stanje je dobro, sve je u redu i ja nemam nikakvih problema.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Nemate nikakvih problema ni u normalnoj komunikaciji sa vašim zastupnicima?

OPTUŽENI MUSLIU: Pre svega, mi još nismo dobili posebnu telefonsku liniju za razgovore sa drugom stranom, sa našim advokatima. Iako mi to uspevamo preko Sekretarijata, mi tražimo da nam se dodeli posebna telefonska linija, i nema sumnje da će to biti uskoro i urađeno.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: U svakom slučaju, vi želite da komunicirate sa vašim zastupnikom, vaš zahtev je prihvaćen i vodi se računa da to bude na adekvatan način rešeno?

OPTUŽENI MUSLIU: Da, svaki zahtev je bio razmotren.

SUDIJA MARTIN - CANIVELL: Možete sada da sednete. Pretpostavljam da ukoliko više nema nijednog pitanja koje bi se pokrenulo, da to onda znači da možemo da završimo sa radom na ovoj statusnoj konferenciji. Ali to neću učiniti pre nego što vam se zahvalim na pomoći koju ste mi pružili u Sekretarijatu, zastupnici Odbrane i Tužilaštva, kao i prevodioci takođe. Dakle, sednica je završena.

Sednica je završena u 15.30 h

